

Factsheet Huid en handschoenen

Huid

De huid is een belangrijk orgaan. Het beschermt het lichaam tegen slechte invloeden van buitenaf, zoals bijvoorbeeld bacteriën, virussen en chemische producten. Daarnaast zit de gevoelsfunctie in de huid (tast en temperatuur) en heeft de huid een rol bij de warmtehuishouding van het lichaam (zweeten en kippenvel). Kortom, de huid is een belangrijk orgaan dat goed beschermd moet worden.

Beschadiging van de huid

Beschadiging van de huid kan op twee manieren plaatsvinden:

- Directe beschadiging en letsel (snijden, schaven, verbranden, irritatie)
- Huidaandoeningen (eczeem, allergie, roodheid, uitdroging)

Letsel en directe huidbeschadiging

In de bouw zijn verschillende factoren die kunnen zorgen voor directe huidbeschadiging. Bij het werken met machines en gereedschappen kan iemand zich snijden, schaven, prikken. Bij het hanteren van ruwe materialen, zoals stenen, hout, beton, kan de huid beschadigd raken. Dat geldt ook voor materialen als glas- en steenwol. Die kunnen de huid irriteren. Chemische producten kunnen een direct schadelijk effect hebben, zoals bijvoorbeeld zuren en logen, maar ook cement. Verbranding of bevriezing kan ten slotte optreden als er hete of koude onderdelen worden opgepakt.

Er zijn geen goede cijfers van het aantal ongevallen met directe huidbeschadiging tot gevolg. Wel blijkt uit ongevalsgegevens dat 1 op de 3 ongevallen een ongeval is met de huid of de pols. Dit kunnen bijvoorbeeld snijwonden, verbrandingen, maar ook botbreuken zijn.

Huidaandoeningen

Of iemand een huidaandoening krijgt, is voor een groot gedeelte afhankelijk van persoonlijke aanleg. Daarnaast spelen de volgende factoren een rol:

- Contact met chemische producten (kitten, lijmen, verven)
- Klimaatfactoren (zon, regen, wind, droge lucht);
- Contact met water (vochtige werkzaamheden).

Alle genoemde factoren kunnen elkaar versterken: als de huid stuk of droog is, is deze beter toegankelijk voor bacteriën, virussen en chemische producten. Huidaandoeningen kunnen dan makkelijker ontstaan. Uit cijfers van het arbeidsgezondheidskundig onderzoek blijkt dat 1 op de 10 bouwvakkers een (allergische)huidaandoening heeft en dat 1 op de 4 bouwvakkers last heeft van kloofjes.

Beschermen van de huid

Wanneer gezocht wordt naar maatregelen om de huid te beschermen, moet de arbeidshygiënische strategie gevolgd worden. Dit houdt in dat maatregelen van een zo hoog mogelijk niveau moeten worden genomen, tenzij het redelijkerwijs niet gevraagd kan worden van de organisatie. De volgorde is daarbij:

1. Bronaanpak;
2. Collectieve bescherming;
3. Individuele bescherming;
4. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM).

Met bronaanpak wordt bedoeld dat gekozen wordt voor een heel ander proces of werkwijze, of voor een ander product, waarmee het probleem verdwijnt of vermindert. Een voorbeeld is om een product te nemen zonder epoxy's of een chromaarme cement.

Maatregelen die bescherming bieden aan het collectief zijn maatregelen die alle werknemers beschermen, zoals goede afzuiging van gevaarlijke stoffen.

Individuele maatregelen zijn maatregelen die alleen de werknemer beschermen die met het product werkt. Bijvoorbeeld het toepassen van goed gereedschap waardoor huidblootstelling voorkomen wordt. De medewerker heeft bijvoorbeeld een slechte kuip om te mengen, waardoor er veel epoxyhoudend materiaal spat op zijn onderbenen. Met een ruime kuip zou dit niet gebeuren.

Persoonlijke beschermingsmiddelen die huidcontact voorkomen zijn beschermende kleding, spatschorten, gelaatmaskers, lange mouwen en handschoenen.

Handschoenen

Aan het symbool op een handschoen is te zien, tegen welk risico een handschoen beschermt.

Werkhandschoenen

- Bijvoorbeeld gedipte handschoenen, Amerikaantjes, leren handschoenen
- Te herkennen aan symbool met hamer
- De getallen achter het symbool geven aan hoe sterk de handschoen is. Dit wordt aangegeven met een schaal van 1 tot 5, waarbij 5 het sterkst is.
 - eerste getal: schuurweerstand
 - tweede getal: snijweerstand
 - derde getal: scheurweerstand
 - vierde getal: perforatieweerstand

Voor de bouw zijn met name de eerste twee getallen van belang. In de praktijk moet ervaren worden of een handschoen sterk genoeg is voor de werkzaamheden. Vuistregel: voor licht mechanisch werk (bijvoorbeeld een monteur of elektricien) is schuurweerstand 2 en snijweerstand 2 meestal voldoende. Voor zwaarder mechanisch werk is al snel schuurweerstand en snijweerstand 3 nodig.

- Werkhandschoenen beschermen tegen schaven, snijden, stoten.
- Werkhandschoenen beschermen NIET tegen chemicaliën.

Chemicaliën handschoenen

- Bijvoorbeeld neopreen, nitrilrubber, butylrubber en latex
- Te herkennen aan symbool met de maatkolf
- Beschermen tegen chemische producten.
- Bij voorkeur geen latex, omdat mensen hiervoor allergisch kunnen worden.
- Elk type handschoen beschermt tegen specifieke producten. Het is daarom belangrijk om vooraf na te gaan welke handschoenen nodig zijn.

Overige handschoenen

Er zijn ook handschoenen die beschermen tegen andere specifieke risico's, zoals hitte, kou en microbiologische agentia. Hieronder worden de symbolen getoond waaraan deze te herkennen zijn.

Hitte isolerend Koude isolerend Microbiologische agentia

Gebruik van handschoenen (algemeen)

De volgende opmerkingen zijn voor alle soorten handschoenen van belang:

- Kies de juiste handschoen
- Kies de juiste maat
- Was de handen en droog deze goed af voordat de handschoenen worden aangetrokken
- Gebruik zo nodig katoenen onderhandschoenen (opnemen zweet)
- Gebruik geen handschoenen bij draaiende delen
- Berg de handschoenen netjes op
- Gooi kapotte handschoenen weg

Hulp bij keuze handschoen

Er zijn hulpmiddelen om de juiste handschoen te kiezen. Kijk op één van de volgende informatiebronnen:

- Etiket of veiligheidsinformatieblad
- PISA

Gebruik van chemicaliën handschoenen

Voor chemicaliën handschoenen gelden enkele aanvullende opmerkingen:

- Chemische producten werken in op de handschoen, daardoor zijn de handschoenen beperkt bruikbaar. Als het product contact heeft gehad met de handschoen (ook al is het kort), sijpelt het langzaam door de handschoen heen en ontstaat er doorslag.
- Handschoenen worden poreus, ook als ze nog nooit gebruikt zijn. Chemicaliën handschoenen zijn daarom beperkt (1 tot 3 jaar) houdbaar. Let op de houdbaarheidsdatum op de verpakking, of handschoen. Of vraag de leverancier.
- Het is belangrijk om de binnenkant van de handschoen goed schoon te houden. Als er vervuiling aan de binnenzijde zit, wordt de chemische stof extra makkelijk opgenomen in de huid. Dit komt doordat de chemische stof strak op de huid gedrukt wordt. Bovendien zijn de handen in een handschoen warm en zweterig, waardoor opname in de huid nog makkelijker gaat (open poriën en vocht).
- Op de instructie (volgende pagina) is te zien hoe een handschoen uitgetrokken moet worden zonder contact te krijgen met de vuile buitenkant.

Instructie handschoenen uit- en aantrekken

Veeg of spoel de handschoenen schoon en verwijder deze voorzichtig om besmetting te voorkomen

Na gebruik de handschoenen in een daarvoor bestemde container gooien

Hulpmiddelen voor de toolbox

- Op de website napofilm.net/nl staat het filmpje 'Bescherm je huid'.
- www.hse.gov.uk/skin heeft achtergrondinformatie, foto's en trainingsmateriaal.

Bij leveranciers kunnen demo-modellen aangevraagd worden van handschoenen. Een voorbeeld handschoen zegt meer dan alleen een term (nitrilrubber, bijvoorbeeld).

Huidklachten

Als een werknemer huidklachten heeft, dan is de huisarts of de bedrijfsarts de eerste stap. Het Centrum voor Huid en Arbeid in Velp is gespecialiseerd in werkgerelateerde huidklachten. Informatie is te vinden op: www.huidenarbeid.nl

Relevante wetgeving: Arbobesluit artikel 4.1C

Gevaren door blootstelling aan gevaarlijke stoffen moeten voorkomen worden door aanpassingen in de werkplek, de werkorganisatie of andere voorzieningen. Als een stof of product effect heeft op de huid of door de huid kan worden opgenomen, dan moet huidcontact voorkomen of geminimaliseerd worden door het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (waaronder handschoenen).